

POTENȚIALUL ECONOMIC AL FLOREI DIN DEPRESIUNEA DĂRMĂNEȘTI

Alexandrina-Amalia STER¹

alexandrinaster@yahoo.com

ABSTRACT: This paper presents the landforms and the flora from Dărmănești basin, a small town situated near Comănești. The most representative families are: *Asteraceae*, *Poaceae*, *Fabaceae*. For the economic importance are 120 species. Medicinal flora contains 51 species most commonly used. Flora honey bee has a total of 27 species and the animals feed are 15 species, 17 forest species, 10 seasoning species.

KEYWORDS: medicinal flora, species, nature, health, biotherapy

Introducere

Cunoașterea florei a reprezentat din cele mai vechi timpuri un deziderat uman de primă importanță. Mai mult ca oricând, astăzi după milenii de transformări ale naturii cunoașterea florei localității Dărmănești reprezintă un interes deosebit; natura este o sursă incontenabilă de sănătate și frumusețe. Am conștientizat ideea că în prezent după o jumătate de secol de ascensiune vertiginoasă a medicamentelor elaborate prin sinteza de laborator în numeroase țări dezvoltate se constată o accentuată tendință de reconsiderare a bioterapiei, adică a utilizării în scop terapeutic a produșilor sintetizați de celula vie. Zona este nepoluată, nu au existat CAP-uri (IAS-uri).

Zona este forestieră.

Flora de munte (altitudine joasă).

În prezent este bine cunoscută biochimia plantelor de importanță economică și astfel plantele sunt utilizate.

1. Caracterizare fizico-geografică

Relieful. Relieful Depresiunii Dărmănești prezintă o îmbinare complexă de forme de relief în cadrul cărora domină forma de relief fluviudenudaționale, structurale și fluviale.

Teritoriul administrativ al orasului Dărmănești se extinde pe o largă paletă altimetrică, de la 300 m și albia Trotușului până la 1649m în vârful

¹ Profesor de Biologie la Colegiul Tehnic „D. Ghika” Comănești

Nemira Mare spre vest sau până la 984 m în Culmea Berzunți spre vest. În acest spațiu sunt întâlnite adâncimi ale fragmentării reliefului ce depășesc adesea 200 m și pante cu înclinări de 15–20%.

Relieful fluviudenudațional (sculptural) are cea mai mare extindere și este reprezentat de culmi cu lărgime deosebită în zona centrală a Depresiunii, unde sunt denumite plaiuri și care își micșorează lărgimea cu creșterea altitudinii.

Legătura dintre culmile deluroase și văi se realizează prin versanți, în mare parte afectați de procese de eroziune de suprafață, alunecări și adesea ravenări.

Solurile. Solurile constituie un element natural influențat de relief, climă și vegetație.

Principalele tipuri de sol prezente sunt: luvosoluri albice, tipice și stagnice, stagnosol, litosol, regosol, aluviosol.

Clima. Depresiunea Dărmănești este caracterizată printr-un climat de adăpost sau depresionar. Regimul termic al acestei zone este puternic influențat de orografia terenului, de formele concave și convexe de teren.

Amplitudinile termice mari, prezența inversiunilor termice, a înghețurilor timpurii sau târzii, implică climatului un continentalism termic accentuat. Temperatura medie anuală este de 7–8,5 °C.

Luna cea mai caldă este iulie, când predomină circulația din V și S-E și are valori de 19 °C în depresiune. Circulația sudică și sud-estică determină zilele tropicale cu temperaturi mai mari de 30 °C. Luna cea mai rece este luna ianuarie, iar valorile temperaturii de -3, -5 °C.

Hidrografia. Bazinul Uzului dispune de importante resurse de apă reprezentative prin ape superficiale, curgătoare sau stătătoare și ape subterane.

Râul Uz, cu lungimea de 46 Km, izvorăște din Munții Ciucului și după ce străbate pe direcția V-E zona munților mijlocii și mici dintre Troțuș și Oituz se varsă în râul Troțuș pe raza satului Păgubeni, sat component al localității Dărmănești. Bazinul are o suprafață de 475 Km².

2. Conspectul Floristic din Dărmănești, Județul Bacău

Familia Polypodiaceae. Dryopteris filix-mas (L) Schott – Feriga- H., în păduri.; Mezotr.; Mezof.; Mezohigr.; Cosm.

Organe utilizate: rizomul se recoltează toamna;

Compoziția chimică: rizomul conține zahăr (cca 5%), ulei gras (8%), saponina, amidon, glicirizină, polipodină și rășină.

Acțiune terapeutică: rizomul este folosit în medicina umană și veterinară împotriva viermilor intestinali. Este una din cele mai bune specii tenifuge indigene. Pentru uz intern substanțele active din rizomi paralizază musculatura netedă a celor mai multe specii de tenie, dar și alte specii de viermi ce paralizază intestinul. Pentru uz extern intervine în tratarea reumatismului, a gutei, a plăgilor și a picoarelor umflate.

În medicina veterinară, în uz intern, tratează stările icterice, afecțiuni pulmonare și tratarea cestozelor (gălbeaza).

Utilizări casnice: alimentație. Frunzele de ferigă au rol important în apărarea, conservarea alimentelor proaspete. Învelite cu frunze de ferigă, alimentele (carnea, peștele) nu se alterează.

Ornamentală prin dantelăria de frunze.

Familia Rosaceae.

– *Cerasus avium* L. – Cireș – Ph., margini de păduri; Mezotr.; Mezof.; Medit.; Eur.cent.

Organe utilizate: produsul utilizat în terapeutică fructus

Compoziția chimică: se consumă fructele care conțin 0,90% proteine, 0,36% lipide, 15,10% glucide dintre care 6,10% glucoză, 5,50% fructoză, 0,22% zaharoză și 0,36% proteine. Acizii organici sunt reprezentați de: acidul malic 0,94%, acidul citric 0,01%, acidul clorogenic 6,10mg/100g, acidul ferulic 0,30 mg/100g, acidul cafeic 7,00 mg/100g, acidul p-cumaric 7,60 mg/100g în acid ascorbic.

Conținutul în substanțe minerale este relativ scăzut (0,49%). În 100 g țesut sau determinat 229 mg potasiu, 20,0 mg fosfor, 17 mg calciu 11 mg magneziu, 3,0 mg flor, 2,7 mg sodiu și 0,15mg zinc. Conținutul în antociani în fructe a variat între 82 și 297 mg/100 g în cazul soiurilor cu culoare închisă și între 2 și 4 mg/100g se caracterizează prin prezența în fructe a 11 soiuri de hibridi, un gram la cele cu culoare deschisă. Soiurile cu culoare închisă au în conținut cantități mari de cianidin –3 -rutinozid și ciadinin – 3-glucozid.

În scop medicinal se utilizează penducul fructelor pentru conținutul lor în substanțe flavonoide. Principalii componenți din penduculi sunt taninuri, catechine, saponine, proantocianidoli și substanțele minerale (săruri de potasiu). Flavonele sunt reprezentate de quercetol, genisteina, dihidrovișonina naringenol.

Acțiune terapeutică: extractele din cozi de cireșe au acțiune diuretică și astringentă.

Importanța: medicinală, meliferă, alimentară, producătoare de lemn.

Utilizare: pentru tratarea cistitei, nefritei, retenției urinare, artritei și gutei

Alte utilizări: fructele se folosesc în alimentație în stare proaspătă sau prelucrată (dulceață, compot, vișinată, lichior); semințele utilizate în industria mobilei, medicina umană: fructele proaspete pentru tratarea obezității, artritei, afecțiuni renale, aterosclerozei, litiază biliară: iar consumul de 2–3 căni de suc tratează hepatita.

Pentru apicultură reprezintă o specie meliferă.

Recoltare: organe recoltate/coditele fructelor

Crataegus monogina. L. – Păducel – Ph., păduri, margini, tăieturi și rariști de păduri.; Mezotr.; Mezoxer.; Mezof.; Medit.; Eur.

Organe utilizate: partea utilizată în terapeutică: frunze, flori și fructe;

Compoziția chimică: Frunzele conțin: catechol, epicatechol, triterpine, acizi fenolici, amine aminopurine, cumarine, acid uric.

Florile conțin: tanin, triterpene, cumarine, amine, pigmentii: apigenin, quarcetină, glogozid, kampfenol, izovitexina, rutină, scaftozid, sexangularetin;

Ațiune terapeutică: crește capacitatea de oxigenare a creierului, restabilește circulația în zonele necrozate după infarctul miocardic, antioxidant, atenuază hipotensiunea ortostatică, antiaritmie cardiotonic, sedativ antiinflamator, capilaroprotectoare, previne colagenozele articulare.

Importanță: medicinală

Toxicitate

Contraindicații: Copii sub 12 ani, primul trimestru al sarcinii

Forme farmaceutice: decoct, extractele lichide și solide.

Recoltare: Herba, cu secera în timpul înfloritului iulie-august

Fragaria vesca. L. – Fragi – H., păduri.; Euritr.; Mezotr.; Medit.; Euras.

Compoziție chimică: fructele conțin:glucide mucilagii, pectin, acid volatile conțin în principal: acid (S)–2-metilbutanoic, benzyl alcool, 2,5-dimetil–4-hidroxi–2h-fusan–3-ona, acid benzoic și acid E-cinnamic.

Ațiune terapeutică: Extractele din frunze și rădăcini au acțiune diuretică și astringent. Extractele apoase din rădăcini au acțiune vermifugă.

Importanță: medicinală, meliferă, alimentară.

Utilizare: se folosesc pentru tratarea constipațiilor și hemoroizilor. Fructele au proprietăți diuretice și fac parte din dieta recomandată în caz de tuberculoză, artrită, gută și reumatism.

Alimentație – fructele se consumă în stare proaspătă sau se folosesc pentru prepararea jeleurilor, gemului, siropului etc.

Medicina umană, popular – uz intern – frunzele sub forma de infuzie se folosesc pentru boli de rinichi, cistite, enterite, reumatism.

Organe recoltate/mod de recoltare. Foliiolele frunzelor, iunie-septembrie

3. *Plante melifere*

Plantele melifere sunt plantele care produc nectar și sunt vizitate de albinele care transformă nectarul în miere. Toate plantele care sunt polenizate de către insecte deoarece produc nectar, pentru a le atrage. Capacitatea de producție a plantelor melifere este exprimată sub forma cantității de miere care se poate obține de pe un hectar cultivat cu acea plantă, în medie; în orice caz, producția de miere depinde foarte mult de starea vremii în perioada de cules, ca și de varietatea de plantă cultivată.

4. *Plantele furajere*

Creșterea animalelor este o ocupație străveche a locuitorilor de pe aceste meleaguri și are un rol determinant în nutriția populației, constituind în același timp materie primă strategică pentru industria alimentară. Hrănirea rațională a animalelor, mai ales în sezonul rece când ele nu pot pășuna, reprezintă factorul determinant care pune în valoare potențialul lor biologic, de realizare a unor producții variate ridicate, constant an de an și de cea mai bună calitate. De aceea, creșterea animalelor, starea lor de sănătate și capacitatea productivă depind în cea mai mare măsură de asigurare în tot timpul anului, de furaje bogate în diferiți constituenți chimici. Acestea la rândul lor sunt transformate în alte substanțe plastice și energetice necesare pentru acestea.

Exemple de plante furajere: porumbul, meiul, timoftica, măzarichea, ghizdeiul, sparceta, topinamburul, sfecla furajeră.

Lolium perene este o plantă perena cu tufa rară, vivace, posedă frunze mai mult sau mai puțin late, glabre, cu fața inferioară a limbului verde strălucitor.

Festuca rubra (păiușul roșu) prezintă un foliaj fin, lucios, cu marginile fin păroase și baza limbului neted, este extrem de versificată cu o perenitate mare adaptată zonelor cu climat rece și umed, pe solurile slab acide.

Din punct de vedere furajer, valoarea sa este potențată de structura amestecurilor de specii perene cu care se cultivă, pentru formarea de pajiști temporare, de lungă durată, valorificate prin pășunat. Păiușul roșu se recomandă pentru ameliorarea pajiștilor permanente degradate. În cultura pură norma de semănat este de 25–30 kg pe hectar.

Poa pratensis (firuța) are frunze mai mult sau mai puțin late, glabre, nervura principală este încadrată de „urme de schi”. Se caracterizează printr-o instalare dificilă. Gazonul care se obține este relativ dens, ușor grosier și o creștere slabă.

Este utilizată în amestecuri cu *Festuca* și *Lolium*.

Agrostis stolonifera (iarba campului) este o specie vivace, cu frunze fine și cu nervațiune evidentă. Are grad ridicat de adaptabilitate pentru diferite condiții ecologice, are potențial ridicat de creștere și regenerare, după cosire sau pășunat. Rezistă la ger și perenitate foarte bună (8–10 ani), pornește în vegetație devreme primăvara și crește și la temperaturi mai mari de 25 de grade Celsius.

Este o specie bună pentru combaterea eroziunii solului.

Dactylis glomerata (golomatul), considerată specia cea mai valoroasă dintre gramineele perene, are următoarele caracteristici furajere: plasticitate ecologică deosebit de largă fiind cultivat în aproape toate zonele agricole; capacitate mare de producție și de refacere după cosire și pășunat; Grad ridicat de consumabilitate și digestibilitate, mai ales în fazele tinere. Rezistență mare la pășunat, iar realizarea acestuia se face când plantele au 10–12 cm. Se folosește atât în cultura pură, cât și-n amestec cu alte specii de graminee și leguminoase perene, sub formă de fâneată sau pășune.

Partenerul ideal pentru golomat este lucerna, cu care formează o cultură de pajiște, temporară, intensivă, de lungă durată (de 5–7 ani). În condiții optime de vegetație și de aplicare a unor doze ridicate de îngrășăminte azotate, golomatul poate realiza cel puțin 3 – 44 recolte recolte pe an cu producții de peste 50 tone pe hectar.

5. Specii lemnoase de interes forestier și ornamental

Fagetele îndeplinesc un complex de funcții de protecție, pe primul plan situându-se capacitatea lor de a acumula o cantitate mare de apă din precipitații, de a echilibra regimul hidrologic și de a conserva fertilitatea solului.

Rășinoasele contribuie la o majorare de masă lemnoasă. Bradul în amestec cu fagul formează aboret rezistente la insecte, la doborâturi produse de

vânt, la rupturi provocate de zăpadă, fiind tot atât de productive, iar uneori chiar mai productive decât arboretele de molid.

Funcții: hidrologică, de protecția solurilor, climatică, sanitară, recreativă, estetică, științifică și cea de conservare a naturii.

Principiul folosirii raționale a tuturor resurselor forestiere. Prin resurse naturale se înțeleg toate formele de materie și de energie din natura care supuse valorificării adecvate servesc sau ar putea servi omului și societății pentru satisfacerea nevoilor, de ordin biologic, economic, cultural. Includem producția de biomasă vegetală (lemn, frunze, coajă, flori, fructe, ciuperci, rășina) și animale. Solul forestier, litiera, apa și aerul din pădure sunt de asemenea resurse naturale forestiere. Însuși peisajul forestier reprezintă o avuție estetică, morală și economică. Toate acestea, potrivit principiilor ecologice urmează să fie rațional folosite prin valorificarea superioară, cu înaltă eficiență economică, în concordanță cu cerințele de menținere și îmbunătățire a calității mediului înconjurător, asigurând condițiile de refacere și de dezvoltare a lor.

6. Plante medicinale și aromatice

În aceasta grupă sunt cuprinse plantele utilizate ca materie prima în industria de medicamente, în cea alimentară, în cosmetică etc. Cresc în majoritate în flora spontană. Dintre cele mai răspandite sunt: coriandul, chimionul, anasonul, feniculul, menta, levănțica, nalba, degețelul.

Unele din aceste plante conțin substanțe cu proprietăți aromatice și medicinale și au Utilizări mixte, pe când altele conțin compuși cu însușiri terapeutice (nalba, degețelul, mătrăguna, laurul, etc.).

În afară de industria farmaceutică și alimentară, produsele acestor plante, se mai folosesc și la obținerea săpunurilor, detergenților, a pastelor de dinți, a parfumurilor și a altor produse cosmetice.

Concluzii

Pteridophytele întâlnite de noi sunt în număr de 12 specii aparținând la 7 genuri și trei familii.

Gimnospermele bine reprezentate în zona montană superioară prezente prin specii: *Picea excelsa*, *Picea abies*, *Taxus baccata*, *Juniperus communis*.

Angiospermele sunt în număr de 558 de specii aparținând la 313 genuri și 74 de familii.

Cele mai reprezentative familii sunt: *Asteraceae*, *Poaceae*, *Fabaceae*.

De importanță economică sunt 120 specii.

Flora medicinală are 51 de specii mai des utilizate.

Flora meliferă are un număr de 27 de specii, iar cele furajere sunt 15 specii, forestiere 17 specii, condimentare 10 specii.